

Jogban való tévedés miatt hatálytalannak tekintette a kir. Kúria azt az osztályegységességet, amelyet a tapasztalatlan fiatal özvegyasszony ügyvédje téves tanácsára kötött meg. Örvendetes, hogy a kir. Kúria a jogismerés fikciójától most már ismételten eltér. (Korábbi esetek *Beck Salamon* szemléjében: Jogszabály nemismerése ment. P. J. 1933., 412.)

*

Még nem esedékes házbér ingók módjára lefoglalható — mondja ki a kir. Kúria Pk. V. 2201/1933. számú végzése, szerintünk is teljesen helyes okfejtésre támaszkodva. A végrehajtató ily módon mentesül attól, hogy bérek lefoglalását a költséges zárgondnokság útján legyen kénytelen szorgalmazni. Osztják a kir. Kúria álláspontját *Radó Tibornak* a Jogtudományi Közlöny 1933. évi 183. oldalán megjelent cikke, valamint a „Jogesetek a perenkívüli eljárások köréből” című folyóirat III. kötetének 116. oldalán *Medzidhradszky* szerkesztő tollából megjelent cikk. Az utóbbiból kitűnőleg a kir. Kúria állásfoglalását a pénzügyi hatóságok forszírozták ki, aminthogy a kir. Kúria által eldöntött esetben is kincstári zálogjogról volt szó. Egyébként a kincstár nézve a helyzet a legfelsőbb bírósági döntés nélkül sem lenne most már más, mivel a 16.400/1933. M. E. sz. rend. 5. §-a a közadók kezeléséről szóló rendelet megfelelő szakaszának kiegészítéséül a fenti jogelvet a közigazgatási végrehajtási jog körében jogszabály erejével ki is mondja. Mindenestre helyes, hogy a kir. Kúria döntése folytán a magánhitelező is a kincstárral azonos jogi védelemben részesül. Az idézett kúriai végzés szerint az ingatlan bérjövödelmére utóbb vezetendő zárlat erősebb hatályú, mint az ingók módjára való letiltás. Állnia kell ennek az elvnek a 16400/1933. M. E. sz. rend. 5. §-a alapján eszközölt letiltásra is, mivel ez a rendelet hely sem ad a kincstárnak az ingatlanzárlatnál erősebb jogot. *Dr. Vági József.*

A Kúria 59. számú jogegységi döntvénye kimondja, hogy „a végrehajtatót a végrehajtást szenvedővel szemben költség (díj és kiadás) illeti meg azért a kérvényért, amellyel a végrehajtató az 1930:XXXIV. t.-c. (Te.) 63. §-ának utolsóelőtti bekezdése értelmében végrehajtható kiadmány alapján kéri a telekkönyvi hatóságnál a kielégítési végrehajtásnak ingatlanra való fogantósítását.”

A jogegységi döntésre az adott okot, hogy egyes bíróságok, mint telekkönyvi hatóságok megtagadták a Te. 63. §-a értelmében a telekkönyvi hatósághoz benyújtandó és két végrehajtható kiadmánnyal felszerelt kérvényért a díj- és költség megállapítását azon az alapon, hogy a végrehajtható kiadmányokért a

költséget már a Te. 63. §-a alapján az elrendelő bíróság megállapította, a telekkönyvi hatósághoz benyújtandó kérvény költségről, illetve külön díj és költség megállapításáról pedig a szakasz nem szól. A jogegységi döntés indoka már benne van a határozat abban a kitételében, hogy kielégítési végrehajtásnak ingatlanra való *foganatosítását* kéri a végrehajtató ebben a kérvényben. A Te. előtti időben és a Te. életbelépte után is, ha a végrehajtás elrendelése kérvénnyel történik, a végrehajtásnak ingatlanra való foganatosítása a fél, illetve ügyvédje részére nem okoz külön munkát és költséget, mert a végrehajtást elrendelő végzésben foglalt megkeresés alapján, ha telekkönyvi akadály nem forog fenn, a telekkönyvi hatóság automatische foganatosítja a végrehajtást a végrehajtási jelzálogjog bekebelezése, illetve a végrehajtási jog feljegyzése által, a végrehajtható kiadmány esetén a két cselekmény már különválik és a végrehajtás *elrendelése* végrehajtható kiadmány alakjában, a kielégítési végrehajtásnak ingatlanra való *foganatosítása* pedig a végrehajtható kiadmányokkal felszerelt külön kérvénnyel történik. Mivel a végrehajtható kiadmány költsége csak a végrehajtás elrendeléséért megállapított költség, tehát nyilván a foganatosítási költség nem lehet benne, mert az későbbi cselekmény és a végrehajtásnak végrehajtható kiadmány alapján való elrendelésekor még nem is tudhatja a bíróság, hogy a végrehajtás foganatosítása ingókra, vagy ingatlanra, vagy pedig mindkettőre fog történni és így a költségek megállapításánál számba nem veheti. Hogy a Te. itt egyszerűsítés szándéka mellett fáradságossabbá és költségesebbé teszi az eljárást, ez nem egyedül álló.

Itt újból rá kell mutatnunk, hogy a végrehajtás elrendelésének bifurkációja kérvény és végrehajtható kiadmány alakjában csak felesleges akadémikus vitákra ad okot, mert a végrehajtás végzéssel való elrendelésének mai formája a bíróságoknak nem ad munkatöbbletet és a feleknek is mindegy, akár kérvényblankettákat, akár végrehajtható kiadmányürlapokat töltenek ki. A törvény nem elégedett meg egyféle jóval, hanem kétféle külföldi mintát vett át, már pedig régi igazság, hogy nem jó sokat markolni. A végrehajtható kiadmánynak több más nehézsége is van, így nem lehet megállapítani, hogy ki kéri az esetleges képviselőváltozást stb.

A jogegységi határozattal eldöntött eset egyik példája az egyszerűsítési törekvések annak a helytelen irányának, mely a hatóságok tehermentesítésének szándéka mellett a fél részére teszi körülményesebbé és költségesebbé az eljárást, de viszont a túlzó adósvédelem folytán az adóst mentesíteni törekszik a költségek megtérítése alól. Ennek az irányzatnak a jogérvényesítő fél issza meg a levét, és a terhét igyekszik ügyvédjére áthárítani és a végeredmény az ügyvéd ingyen munkája. Ebben az esetben a jogegységi döntés a törvénynek és a jogi igazságnak megfelelően méltányosan döntött, de mégis a törvény helytelen intézkedését részben a felekre, illetve az ügyvédre hárítja, mikor az indokolásban kimondja, hogy „ez a vizzásság (amit t. i. a Te. okozott) nem lesz jelentős, ha a telekkönyvi hatóság a hozzá a Te. 63. §-ának utolsóelőtti bekezdése értelmében be-

adott kérvényért megfelelően mérsékelt díjat, vagyis *lényegesen kevesebbet* állapít meg, mint amennyi a Te. 63. §-ának negyedik bekezdése szerint jár”.

A Kúria ilyértelmű utasításjellegű indokolása után kíváncsiak vagyunk, egyes vidéki bíróságok milyen skálát fognak alkalmazni e kérvényeknél, mikor kisebb ügyekben ilyen utasítás nélkül is fizetési meghagyások és végrehajtási kérvények költsége fejében sokszor olyan díjat állapítanak meg, mely a bélyeg és az esetleges portóköltséget sem fedezi.

Ifj. dr. Szigeti László.

A 60. és 61. sz. jogegységi határozat. (Biztosítási jog.) „Ha a kötelezett a kárbiztosítás hatályának beállta után fizetendő díjat az esedékességkor vagy a neki engedett halasztás elteltéig nem fizeti meg, a biztosítónak az 1927: X. t.-c. 5. §-ában előírt figyelmeztető felhívást a teljesítés elmulasztása napjától számított 30 nap alatt kell elküldeni.”

Nem lenne érdektelen feladat a határozat viszonyát a fennálló törvényes rendelkezésekhez és a bírói imperium kereteihez meghatározni már csak azért sem, miután tudomásunk szerint első ízben történik meg, hogy deklaratív bírói határozat jogvesztő határidő számszerűségét analógia útján állapítja meg.

Miután azonban a határozat „legis habet vigorem” materiális helyességének vizsgálata nélkül inkább a hatálybalépte által előállott helyzettel kell foglalkoznunk és előrebocsájtásként azt kell mondanunk, hogy az korántsem olyan kristálytisza mint ahogy egy jogegységi határozat kihirdetése után kívánatos volna.

Mint a P. J. 1933. decemberi számában rámutattunk, a határozat célkitűzése szerint csupán az az egyetlen kérdés volt eldöntendő, hogy az utólagos teljesítésre való felhívást a biztosítónak milyen időpontban kell elküldeni. Ezt a kérdést a határozat el is döntötte, azonban a döntés vitakérdések egész sorát vetette fel épen a határidő számszerűségének váratlan meghatározása által.

A most felmerülő és átütő jelentőségű kérdés az, hogy mi a jogállapot ott, ahol a biztosító a határozat meghozatalakor már túl volt az esedékességtől számított 30 napon és a felhívást még nem küldte el¹⁾ és mi lesz a jogállapot akkor, ha az új 30 napos határidőt a jövőben mulasztja el.

Hogy ennek a kérdésnek lényegéhez és — álláspontunk szerinti — eldöntéséhez közelebb jussunk, röviden vizsgáljunk kell a határozat előtti jogi helyzetet. Mindezideig ugyanis a „felhívás elkészttsége” fogalom és ennek jogi hatásai ismeretlenek voltak. Ha a biztosító a biztosítás hatályának beálltakor fizetendő²⁾ díjat az esedékességtől számított 90 napon belül nem érvényesítette, a szerződéstől elállottnak volt tekintendő.

¹⁾ Miután a Kúria eddigi gyakorlata értelmében evvel egy évig ráért.

²⁾ 1927: X. t.-c. 4. §.